

מיכתבים אנונימיים גילו ליצחק רבין ולשימרון פרס כבר לפני שיבעה חודשים על החשדות נגד לוינסון — מדוע נעשה הכל כדי להשתיק את הפרשה? — החרות!

עסקות סיבוביות

ל כל פרשת לוינסון, כפי שנחשפה עלידי העולם הזה בשלושת השבועות האחרונים, מרחפות שתי שאלות:

- באילו כספים מדובר?
- לאן הלך הכסף?

בכמה מן הפרשיות פוענחה התעלומה, לפחות חלקית. למשל, בפרשת המגיות של חברת גרנית הכרמל, החולשת על חברת-הדלק סנוול, כפי שחשף העולם הזה לפני שבוע, הועברו 4.75% של אחת החברות השותפות בגרנית, ששמה היה טכנולוגיות בינלאומיות (השקעות 1981) לחברת יו-אס-איי תמורת 18 אלף דולר, ונמכרו בתוך פחות משנה בכסום של 1.9 מיליון דולר. ברור כי הכסף הלך לחברת יו-אס-איי. ברור כי בראש חברה זו עמד איש-העסקים יעקב לוינסון, שנשא בתואר הנשיא. אך לא ברור מי הם בעלי יו-אס-איי. ברור רק כי חלק מהם מתחבאים מאחורי חברות פנאמיות, שהבעלות עליהן היא חסוייה, וחלק הם אנשי-קיש, שמאחוריהם עומדים אחרים. כאשר נרשמה החברה כמדינה דלוואר כארצות-הברית, היו בה תישעה שותפים, שלכל אחד מהם 5000 מניות בנות דולר אחד. אך הדבר אינו מגלה הרבה על זהותם האמיתית של הבעלים, ויעקב לוינסון אינו מגלה מי הם.

התנהגותו של לוינסון בפרשה זו היא מוזרה ביותר, בלשונית-המעטה. כאשר הוזמן לפני ועדת סיוורטון, התחמק ממתן תשובה. הוא דיבר על "סודיות בנקאית" — נימוק שהוא מוסרד מעיקרו בהקשר זה.

"סודיות בנקאית" היא חובתו של בנק שלא לגלות לזרים את זהות לקוחותיו ועיסוקיהם. אולם אין לזה כל קשר לחובתו של אחד מראשי הבנק לגלות את הפרטים האלה לראשי של אותו הבנק, לצורך חקירה פנימית של ענייניו. שני חברי הוועדה — עמירם סיוון ושרגא רוטמן — הם חברי מועצת-המנהלים של בנק הפועלים ("דירקטורים"), ולכן לא היה שום עניין של סודיות ביניהם וביעקב לוינסון, שפעל כאיש הבנק.

כמה מטובי החוקרים כבר עוסקים בסעינות הסוד של הבעלות על "יו-אס-איי" ויתכן מאוד כי בקרוב תעסוק בכך מחלקתו של תת-ניצב בנימין זיגל במישרת-ישראל. גם לה יהיו בעיות.

חוקר פרטי שניסה להיכנס לעובי קורה זו המציא פאטנט מחוכם כדי לפצח חברה פנאמית. וזו השיטה: הוא איתר את השמות של החברות הפנאמיות, ותמורת דמי-הרישום הקטנים בפנמה-סיטי רשם חברה פנאמית משלו, בעלת שם כמעט-זהה. בשם חברה זו הוציא המחאות ללא-כיסוי בכריטיניה, כאשר חזרו ההמחאות, הניחה את פרקליטי הבנק לתבוע את הכסף מן החברה הפנאמית האמיתית, דבר שהיה אפשרי בגלל הדמיון המפליא בין שני השמות. אז נאלץ עורך-הדין הפנאמי, שמאחוריו התחבאה החברה הפנאמית, להוציא את בעלי החברה מאלמוניותם, כדי להוכיח שלא החברה שלהם הוציאה את הצ'ק הנרדן.

עד כמה שידוע, לא הצליח גם פאטנט זה לפענח את הסוד.

כניסה צנועה בניין המשרדים של בנק פיר גמיינזירטשפט לוכסמבורג בבירת הנסיכות. הבנק, שהוא חברת-בת של הבנק הגרמני הגדול, מחזיק בעצמו ובאמצעות חברת-בת שלו, אלפיסו, בכשליש ממניות חברת אמפל.

מסך עשן

אלם המיליונים הקשורים בפרשת סנוול-יו-אס-איי הם רק חלק קטן מן הסכומים שעליהם מדובר בפרשה זו.

זהו קרחון-ענק, שכמה מקצותיו בלטו בקושי מעל פני המים במקומות כמו ציריך, פראנקפורט, לוכסמבורג ואיי-האנטיליים בים הקאריבי. על פרשות אלה עוד ידווח בהמשך סידרה זו. לאן הלכו כספים אלה? מי נהנה מהם?

שאלה זו ריחפה, כמובן, בראשו של כל אדם שנגע בפרשה גם כשהיתה עדיין כמוסה לחלוטין והוותרה מאחרי קירות עבים. התשובה שעמדה לנגד עיניו של כל אחד מהם הינחתה את טיפולו בפרשה. אין ספק שרוב הנוגעים בדבר היו משוכנעים כי עסקות אלה שימשו בעיקר כדי לממן מיפלות מסוימות בישראל — ועל כן אסור להביא לגילוי פרט כלשהו, ויהיה מרשיע את פלוני או אלמוני ככל שיהיה, שמא יגרום הרבר למפולת פוליטית איומה.

הרבר מסביר את קשרי-השתיקה שאסף את המרשה ושעד עצם היום הזה לא ניתנה לו שום סיבה סבירה אחרת.

כפי שמוצגים הדברים כיום עלידי דוברים ורזיים באוני עיתונאים תמימים, הכל התנהל כשורה. כאשר התעוררו חשדות אצל ראשי בנק הפועלים, ובעקף יושב-ראש ההנהלה גיורא (ג'וריא) גזית, הוא נקט בצעדים הסבירים, פנה למזכיר חברת העובדים, וזה מינה ועדת-חקירה. השבוע היו עיתוני ישראל, המודרכים עליידי דוברי הצדדים, מלאים בסיפורים יפים על מאמצים אישיים לקידום החקירה, על התנצחות

The following table sets forth the names of the five largest borrowers from Ampal and the outstanding amounts of notes receivable of such borrowers held by Ampal at December 31, 1979:

Name	Amount Outstanding
Ampal (Israel) Ltd*	\$91,877,691
Bank Fuer Gemeinwirtschaft	30,000,000
Bank Hapoalim B.M.	10,206,400
Accountant-General-State of Israel	10,000,000
Israeleasing Equipment Leasing Company, Limited	5,250,000

* See "Ampal-Israel".

Bank Fuer Gemeinwirtschaft - is a commercial bank.
Bank Hapoalim B.M. - is a commercial bank.
Israeleasing - is an equipment leasing company.

הישראלי ולקישרי עסקים. העובדה היא שעד מהרה הפך הבנק ללווה של כספי אמפל. בסוף 1979, למשל, היה בין חמשת הלווים הגדולים מאמפל, ויתרת חובתו הסתכמה ב-30 מיליון דולר.

לווה או מלווה? אחת ההנמקות למכירת שלוש ממניות אמפל לבנק פיר גמיינזירטשפט היתה כי בכך נתחיים אפיקים חדשים לאשראי למשק